

## Protocol extreme weersomstandigheden

### Beleid Pedagogiek – Veiligheid & Gezondheid

In dit protocol wordt beschreven hoe er gehandeld kan worden op de vestiging op het moment van extreme weersomstandigheden. Met extreme weersomstandigheden worden zowel tropische temperaturen als noodweer bedoeld.

### Tropische temperaturen

Als de thermometer buiten in de schaduw tropische temperaturen (= vanaf 30 graden) aanneemt, moet er een aantal maatregelen getroffen worden om de gezondheid en veiligheid van de kinderen en het personeel te waarborgen. **Dit protocol geldt in ieder geval vanaf 27 graden binnen of als de gevoelstemperatuur binnen tropisch is.**

In het algemeen geldt:

- Doe de zonwering omlaag voordat de zon naar binnen schijnt.
- Laat de kinderen buiten blijven als het daar koeler is dan binnen (maar voorkom blootstelling aan direct zonlicht tussen 12.00uur en 15.00 uur).
- Houdt bij extreme hittegolven (boven de 33 graden) kinderen uit de zon van 11:00uur-17:00uur. Ga tussen 13:00uur-15:00uur niet naar buiten.
- Zet zo weinig mogelijk lampen en apparaten (bijvoorbeeld de stofzuiger) aan.
- Zet (indien aanwezig) ventilatoren of airco's aan wanneer de binnentemperatuur hoger is dan 25 °C of ter voorkoming hiervan.
- Zet ramen en deuren wijd open wanneer dit verkoelend is.
- Zorg voor schaduw op de speelplaats.
- Controleer de buitenruimte op oppervlaktes die erg heet worden (zoals tegels, kunstgras, glijbaan, overig plastic of metaal) en dek deze waar nodig af.
- Water in een tuinslang, waterbaan o.i.d. kan erg heet zijn geworden door de zon.
- Laat geen activiteiten uitvoeren met intensieve beweging of andere inspanning.
- Laat kinderen en beroepskrachten extra drinken en wacht niet op dorstgevoel.
- Ventileer 's nachts zoveel mogelijk zodra het buiten koeler is dan binnen.

Tijdens het wandelen van school naar vestiging (BSO)

- Smeer kinderen voor het lopen/vervoeren goed in met zonnebrandcrème en laat de kinderen zo veel mogelijk een petje/hoedje dragen.
- Zorg dat kinderen onderweg genoeg water tot hun beschikking hebben. Bescherm kinderen door vooral in de schaduw te lopen en loop rustig.
- Breng jonge kinderen met de bakfiets/BSO bus/taxi naar de bestemming en zorg ook dan voor water en schaduw.

### Welke klachten kan een kind krijgen bij hitte?

Kinderen worden sneller vermoeid, klagen over hoofdpijn en krijgen concentratieproblemen. Soms gaan ze sneller ademen, lijken ze benauwd. In ernstige situaties kan het lichaam uitdrogen en oververhit raken door verlies van teveel vocht en stijgende lichaamstemperatuur. Vertoont een kind onderstaande verschijnselen? Breng het kind dan naar een koele plek en laat het

drinken, als het daartoe in staat is. Waarschuw een arts bij ernstige klachten of als de situatie niet verbeterd. Wees extra alert op uitdroging bij kinderen bij:

- Overvloedig zweten
- Droge mond
- Minder naar de WC gaan/minder plasluiers (met donkergekleurde urine)
- Duizeligheid, misselijkheid/braken of spierkrampen
- Huilen, in ernstige gevallen zonder tranen
- Verminderde lichamelijke activiteit, lusteloos of slaperig, in het ergste geval raken kinderen bewusteloos.

### Risico's en aandachtspunten per leeftijdscategorie

Hoe jonger een kind is, hoe minder goed het in staat is om zijn eigen temperatuur te reguleren of aan te geven wat het nodig heeft bij (extreme) warmte. Daarom geldt: hoe jonger het kind, hoe scherper we moeten zijn op bovenstaande klachten.

#### 0-2 Jaar

- Warmte is een risicofactor bij wiegendood. Door slechte ventilatie of als een kind te warm is aangekleed en hierdoor de warmte niet kan afgeven kan een kind een te hoge lichaamstemperatuur krijgen. Dan spreek je van oververhitting. Doordat het hart te hard moet werken om koeler te worden kan het zijn dat het hart dit niet aan kan.
- Een jonge baby van onder de 6 maanden drinkt in principe nog geen water. Een kind wat borstvoeding krijgt kan vaker aangelegd worden bij de moeder, of kan vaker kleine beetjes borstvoeding toegediend krijgen. Vraag eventueel of ouders meer borstvoeding mee kunnen geven. Een baby die kunstmelk krijgt kun je ook vaker een beetje aanbieden. Overleg altijd met ouders voordat je een kind vanaf 6 maanden water aanbiedt.
- Als de urine heel donker is heeft de baby meer vocht nodig.
- Een baby moet meerdere plasluiers op één dag hebben. Na ieder dutje, moet de luier minimaal goed gevuld zijn. Is dit niet het geval, biedt meer drinkmomenten aan.
- Baby's kunnen nog niet goed zelf aangeven of zij dorst hebben of zich wellicht niet goed voelen, wees daarom extra alert bij deze doelgroep.
- Vind een dreumes het nog moeilijk om uit een beker te drinken? Dan mag dit bij deze extreme temperaturen ook uit een fles of een tuitbeker.
- Vanaf 1 jaar heeft een kind ongeveer 1 liter vocht per dag nodig.

#### 2-4 jaar

- Biedt naast de standaard drink momenten ook tussendoor drinken aan (water, thee, diksap). Jonge kinderen drinken liever een paar keer een paar slokjes dan in één keer een grote beker vol. Geef een kind bijvoorbeeld meteen een glaasje water als ze uit bed komen. En zorg dat je tijdens het buitenspelen een kan/fles water en bekers mee naar buiten neemt.
- Zet een karaf of watertap op de groep/in de tuin neer zodat kinderen ook zelf drinken kunnen pakken.

- Biedt extra vochtrijke groenten of fruit aan: komkommer, meloen etc. Maar ook ijsjes of soep zijn vochtrijk.
- Houdt in de gaten of de zindelijke kinderen regelmatig naar het toilet gaan en daadwerkelijk plassen.

#### 4-12 jaar

- Een kind heeft vanaf zijn 4<sup>e</sup> jaar behoefte aan minimaal 2 liter vocht op een dag.
- Biedt naast de standaard drink momenten ook tussendoor drinken aan (water, thee, diksap). Jonge kinderen drinken liever een paar keer een paar slokjes dan in één keer een grote beker vol.
- Zet een karaf of watertap op de groep/in de tuin neer zodat kinderen ook zelf drinken kunnen pakken.
- Biedt extra vochtrijke groenten of fruit aan: komkommer, meloen etc. Maar ook ijsjes of soep zijn vochtrijk.
- Houdt in de gaten of de kinderen regelmatig naar het toilet gaan en daadwerkelijk plassen.

#### Koude lucht en verkoeling

Zorg dat je het ventilatiesysteem op jouw vestiging zo optimaal mogelijk gebruikt (airco aanzetten of ramen tegen elkaar open zetten). Als er ramen worden open gezet, houd dan altijd de veiligheid van (klimmende) kinderen in de gaten. Leg kinderen niet in een oververhitte slaapkamer (boven de 25 graden) te slapen. Lukt het je niet de slaapkamer voldoende te koelen, leg de kinderen dan op de groep te slapen (baby's in cradles en in de grondbox en dreumesen en peuters op matrasjes). Probeer dan met één hoek samen te werken, waarbij je één slaapproep maakt en één wakkere groep. Het kan zijn dat op jouw vestiging op dit punt apart beleid gemaakt is, volg dat dan op.

Laat kinderen zich niet teveel lichamelijk inspannen. Hierdoor kunnen ze hun warmte niet meer kwijt. Zorg daarom voor een rustig programma. Als je naar buiten gaat, blijf dan met de kinderen uit de felle zon en zoek de koelste plaats op. Zorg voor parasols of doeken waarmee schaduw gecreëerd kan worden. Grote kans dat het binnen koeler is dan buiten. Blijf dan binnen.

Zoek verkoeling voor de kinderen. Laat ze buiten (bij voorkeur niet midden op de dag als de zon het sterkst is) onder een sproeier spelen, elkaar nat gooien met bekertjes water, verven met water en kwasten, gebruik herbruikbare waterballonnen of vul bijvoorbeeld plastic flessen waarmee dan gespeeld kan worden. Voor de veiligheid zetten we bij CompaNanny geen badjes op en gebruiken we ook geen teiltjes en emmers water. Kinderen kunnen immers al in 3 cm water verdrinken. We vragen ouders niet actief om zwemkleding mee te nemen in verband met een grotere kans op verbranden. Incidenteel kunnen we kinderen zwemkleding aan doen als ouders dit vragen. We trekken kinderen dan wel een t- shirt over de zwemkleding aan zodat kinderen beter beschermd zijn tegen de zon. Voor jonge baby's kunnen natte hydrofiele washandjes verkoeling bieden. Voor de peutergroepen en de BSO kan je met elkaar overleggen wat een leuk uitje in de airco zou kunnen zijn. Denk hierbij aan een museum, binnen speeltuin etc.

Er kan voor de warme dag een bericht naar ouders gestuurd worden met hierin de vraag of ze hun kind luchtig willen kleden, de haren vast willen doen en eventueel een extra setje kleding kunnen meenemen omdat er met water gespeeld gaat worden. Ook is het goed om te benoemen dat er eventueel ijsjes gegeten zullen worden en andere zaken die jullie gaan inzetten om het zo koel mogelijk voor de kinderen te houden (bijvoorbeeld dat je binnen blijft, omdat daar airco is en dat jullie vaker drinken zullen aanbieden).

### Vocht

Bied de kinderen gedurende de hele dag extra te drinken aan (2-4 extra drinkmomenten). Geef bij voorkeur water of thee, maar diksap mag ook, zodat kinderen in ieder geval extra drinken. Een waterijsje of extra fruit bieden ook extra vocht. Weet je dat je ook zelf heel makkelijk ijs kan maken, bijvoorbeeld samen met de kinderen? Verder zou je nog een salade met fruit of groente kunnen maken. Tijdens het geven van de fles op schoot kan een hydrofiele doek onder een baby gelegd worden tegen de warmte. Houd kinderen die niet goed drinken extra goed in de gaten op warme dagen. Uitdroging ligt sneller op de loer naarmate het warmer is. Kijk goed naar hoe kinderen functioneren (is het kind alert en levendig of duf en slap?). Bel ouders om te overleggen als je je zorgen maakt.

### Kleding

Leg kinderen met zo min mogelijk kleren aan in bed. B.v. alleen een luier aan en een dunne slaapzak of een lakentje. Als kinderen hun luier hierdoor af gaan doen, kan je een onderbroek over de luier aantrekken. Trek een laagje kleren uit bij kinderen waarvan je denkt dat ze te warm zijn aangekleed. Ouders kunnen hun kind 's ochtends wellicht te warm hebben aangekleed, omdat het nog fris was.

### Haren

Haal haren bij meisjes uit hun nek (b.v. d.m.v. een elastiekje). Lang haar in de nek, maakt dat het kind zijn warmte minder goed kwijt kan.

### Wat te doen voor jezelf?

Met betrekking tot hitte is het uiteraard van belang dat je jezelf ook goed in acht neemt. Ook het personeel is gebaat bij een goed ventilatiesysteem en het is af te raden buiten vol in de zon te gaan zitten of staan. Doe het rustig aan en bereid je dag goed voor, zodat je de dag prettig kan laten verlopen. Zorg dat je luchtig gekleed bent. Katoenen stoffen zijn bijvoorbeeld veel koeler dan polyester, en bedekkende kleding, zoals bijvoorbeeld een linnen broek, kan soms meer verkoeling geven dan een korte spijkbroek. Denk hier dus goed over na. Slippers zijn toegestaan. En in de zon mag je eventueel een zonnebril op. Zorg er alleen wel voor dat je deze, in contact/ communicatie met de kinderen, afzet. Let erop dat je kleding ook bij hitte representatief is, bij twijfel overleg met je VM! Zorg ook dat je zelf goed beschermd bent tegen de zon. Ook in de schaduw kun je verbranden! Smeer niet alleen de kinderen maar ook jezelf goed in. Daarnaast is het belangrijk om veel water te drinken gedurende de dag en realiseer je dat het in je pauze wellicht verstandiger is om binnen te blijven ( hoe verleidelijk de zon ook is) omdat de hitte ook een groot deel van je energie wegneemt!

## Te koude of te warme groepen

Het gebeurt helaas af en toe dat een groepsruimte van de kinderen door een defecte verwarming te koud of soms zelfs te warm wordt. Dit zijn uitzonderlijke situaties, maar wel erg vervelend. Op deze momenten moet er een monteur gebeld worden, zodat het zo snel mogelijk gemaakt kan worden. Mocht dit toch langer duren dan verwacht en wordt er hinder ondervonden op de groepen door de defecte verwarming dan kan de VM contact opnemen met de RegioManager of Quality. In overleg met hen kunnen er maatregelen getroffen worden.

## Noodweer

Er wordt van Nannies verwacht dat zij in de gaten houden of het buiten veilig genoeg is om te spelen of om op pad te gaan. Dit geldt bijvoorbeeld voor buitenspelen wanneer het vriest; met een zonnetje erbij kan het heerlijk 'buitenspeelweer' zijn. Nannies kunnen zelf in de gaten houden of kinderen nog tot spel komen of het misschien te koud hebben. Uiteraard kunnen zij altijd met iemand van het Management Team overleggen of het verstandig is om buiten te spelen of niet. Daarnaast kan het KNMI (Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut) verschillende waarschuwingen geven met betrekking tot het weer. Hieronder zal per code beschreven worden hoe er op de vestiging mee om te gaan dient te worden. De KNMI geeft op hun site aan of deze codes op een bepaalde dag van toepassing zijn; [www.knmi.nl](http://www.knmi.nl).

**Code geel:** er wordt gevraagd extra alert te zijn, met name wanneer je onderweg bent. KDV gaat niet naar buiten bij code geel. Voor BSO's wordt het aangeraden om standaard poncho's klaar te hebben liggen die gepakt kunnen worden als het regent of er voorspeld is dat het gaat regenen.

- Bij flinke regenbuien, dit kan kortdurend zijn, wordt er in ieder geval een poncho meegenomen zodat kinderen droog blijven onderweg.
- Wanneer de regen zo hard is dat poncho's niet afdoende zijn (bijvoorbeeld in combinatie met harde wind), moeten kinderen door middel van een bakfiets of auto worden gebracht (dit heeft te maken met onderkoeling). Mocht het tijdens de wandeling van school naar BSO zo hard regenen, overleg dan met de andere Nannies of jullie bijvoorbeeld terug gaan naar school, de vestiging bellen om taxi's te laten komen of door te lopen omdat jullie er bijna zijn.
- Bij harde wind niet door het bos lopen, er kunnen takken van de bomen afwaaien.
- Wanneer het op plekken glad kan zijn door sneeuw of ijsel, probeer deze dan te mijden en maak kinderen alert op de gladheid.
- Met onweer niet door het bos lopen, bomen zijn een risico omdat zij eerder geraakt worden door de bliksem. Stel kinderen gerust door ze uit te leggen wat onweer is. Ook kun je wachten op een veilige plek tot de onweer voorbij is als deze van korte duur is. Er zou bijvoorbeeld in de school gewacht kunnen worden mocht je daar nog zijn of in de hal van een openbare gelegenheid zoals een bibliotheek.

**Code oranje** en **Code rood:** deze worden afgegeven wanneer de kans op schade en letsel onderweg aannemelijk wordt vanwege extreem weer. KDV gaat in niet naar buiten bij code oranje en rood. Wanneer we te maken hebben met extreem weer tijdens het ophalen en brengen van kinderen bij de BSO dient iedereen zich aan de volgende richtlijnen te houden:

Regen, wind, sneeuw en/of ijzel

- Bij deze weersomstandigheden moeten kinderen met de taxi of auto gebracht en gehaald worden.

Onweer

- Bij extreem onweer moeten kinderen met de taxi of auto gebracht en gehaald worden.

Op een BSO moet het volgende aanwezig zijn, zodat er bij noodweer snel gehandeld kan worden en er bijvoorbeeld een taxi geregeld kan worden:

- Poncho's, net zoveel als het maximaal aantal kinderen dat op twee dagen komt
- Minimaal 4 autostoeltjes voor de kinderen
- Toestemmingsformulieren van alle kinderen dat zij met de auto vervoerd mogen worden
- Telefoonnummer van taxi centrale
- Noodgeld om taxi te kunnen betalen